

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

SAĞLIK HİZMETLERİ SEKRETERLİĞİ

**ÜRİNER, GENİTAL VE ENDOKRİN
SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER
346SBI047**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇLAMALAR.....	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. ÜRİNER SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER	3
1.1. Üriner Sisteme İlişkin Anatomik Terimler	3
1.2. Üriner Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler	5
1.3. Üriner Sistemde Ameliyatlara İlişkin Terimler	7
1.4. Üriner Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler	8
UYGULAMA FAALİYETİ.....	10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. GENİTAL SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER.....	14
2.1. Genital Sisteme İlişkin Anatomik Terimler.....	14
2.2. Genital Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler	17
2.3. Genital Sistemde Ameliyatlara İlişkin Terimler	20
2.4. Genital Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler	21
UYGULAMA FAALİYETİ.....	25
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	26
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	29
3. ENDOKRİN SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER.....	29
3.1. Endokrin Sisteme İlişkin Anatomik Terimler.....	29
3.2. Endokrin Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler	32
3.3. Endokrin Sistemde Ameliyatlara İlişkin Terimler	33
3.4. Endokrin Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler	34
UYGULAMA FAALİYETİ.....	35
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	36
MODMODÜL DEĞERLENDİRME.....	39
CEVAP ANAHTARLARI.....	41
KAYNAKÇA	46

AÇIKLAMALAR

KOD	346SBI047
ALAN	Sağlık Hizmetleri Sekreterliği
DAL/MESLEK	Tıbbi Sekreterlik
MODÜLÜN ADI	Üriner, Genital ve Endokrin Sisteme İlişkin Tıbbi Terimler
MODÜLÜN TANIMI	Üriner, genital ve endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimler ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/ 16
ÖNKOŞUL	Ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Üriner, genital ve endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimleri ayırt etmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile sınıf ortamı ve/veya sağlık kurumunda; üriner, genital ve endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz ederek yazabilecek ve ayırt edebileceksiniz. Amaçlar 1. Üriner sisteme ilişkin tıbbi terimleri, tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz. 2. Genital sisteme ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz. 3. Endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimleri, tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Donanım: Kırtasiye malzemeleri, projeksiyon cihazı, internet, sınıf tahtası Ortam: Sınıf, anatomi laboratuvarı
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Sağlık çalışanları arasında etkili bir iletişim sağanabilmesi için ortak bir dilin yani tıbbi terminolojinin kullanılması gerekmektedir. Sağlık çalışanlarının tümü ile sürekli iletişim hâlinde olan tıbbi sekreterlerin bu dili bilmeleri özellikle önemlidir. Böylece iletişim yanlışlarından doğan hatalar en aza inecek hasta ve yakınları mağdur olmayacaktır. Ayrıca hata düzeltmek için tekrar tekrar aynı işe zaman ayırmak zorunda kalınmadığından verimlilik artacak, emek ve zaman kaybı olmayacak, meslekteki başarı artacaktır.

İnsan vücudu, birbiriyle ilişki içinde olan, birbiriyle etkileşen organlar topluluğu olan sistemlere ayrılmıştır. Bu, öğrenme ve öğretmede de kolaylık sağlamaktadır.

Bu modülün amacı; sağlık hizmetlerinde görev alacak olan tıbbi sekretere, üriner, genital ve endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimleri anlatarak ileride, telaffuz ve yazım yanlışlarından doğabilecek kişisel hataları ortadan kaldırmaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Üriner sisteme ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet, kitap, dergi vb. yayınlardan üriner sistem ve hastalıkları ile ilgili bilgiler toplayarak bir sunu oluşturunuz ve sınıfta arkadaşlarınız ile paylaşınız.
- Değişik kaynaklardan üriner sistem ile ilgili resimler bulunuz. Bulduğunuz resimlerin üzerine daha önceki anatomi ve fizyoloji bilgilerinizden yararlanarak bildiğiniz tıbbi terimleri yazınız ve öğretmeninize kontrol ettiriniz.

1. ÜRİNER SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER

Üriner sistem; idrarın oluşması, taşınması, toplanması ve dışarıya atılmasında görev alan organlardan oluşur. Bu organlar; böbrekler (renes), idrar boruları (ureter), idrar kesesi (vesica urinaria), ve idrar yolu (urethra)dur. Böbrekler kanı süzerek idrarı oluşturur. Oluşan idrar, üreterler aracılığı ile idrar kesesine toplanır ve ürethra ile dışarı atılır.

Systema urinarium (sistema ürinaryum): Üriner sistem.

Urogenital systema (ürogenital sistem): Üriner sistem ile üreme (genital) sisteminin bir arada oluşturduğu sistem.

Nephrology (nefroloji): Böbrek hastalıklarını ve tedavilerini konu alan, inceleyen tıp dalı.

1.1. Üriner Sisteme İlişkin Anatomik Terimler

Organa urinaria (organa urinarya): Üriner organlar.

Ren / nephros/ kidney (ren/ nefros/ kidney): Böbrek.

Nephron (nefron): Böbreğin işlev yapan en küçük anatomik birimi. Her böbrekte yaklaşık 1 milyon nefron bulunur.

Glomerulus (glomerulus): Nefronun, arteriyal kılcal damar ağından oluşmuş, yumak şeklindeki bölümü.

Hilum renale (hilum renale): Böbreğin ortasında, böbreğe giren ve çıkan oluşumların (damar ve sinirlerin) olduğu göbek bölgesi.

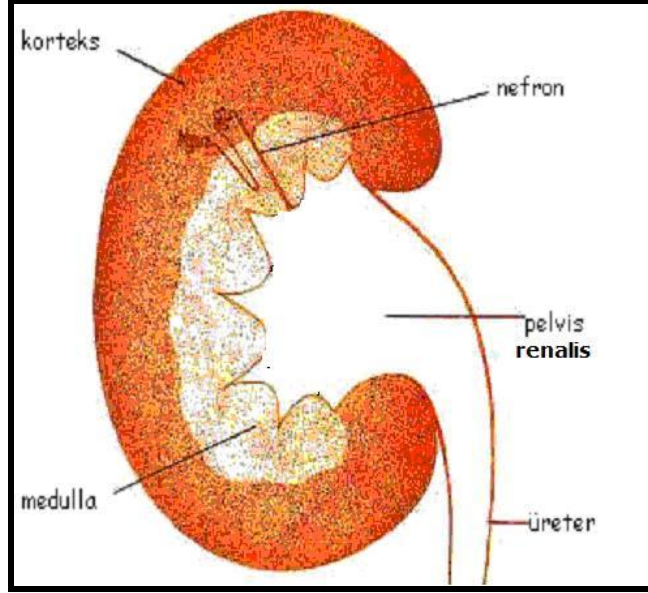
Medulla renalis (medulla renalis): Böbreğin iki katmanından içte ve hiluma yakın olanı.

Cortex renalis (korteks renalis): Böbreğin iki katmanından dışta olanı.

Corpusculum renalis (korpuskulum renalis): Böbrek cisimciği. Glomerulusu içeren ve arada boşluk olan oluşumlar.

Pelvis renalis (pelvis renalis): Böbrek pelvisi, böbrek havuzu. Üreterin üst ucunun, böbrek içinde huni şeklinde genişleme göstermesinden oluşan anatomik boşluk.

Tubulus renalis (tubulus renalis): Böbrek borucuğu. Böbrekte her iki katmanda görülen ince borucuk.

Resim 1.1: Böbreğin boyuna kesiti

Üreter (üreter/ ureter): İdrarın böbrekten mesaneye iletilmesini sağlayan ince boru, idrar borusu.

Urinary bladder/ vesica urinaria (ürineri bleddır / vesika urinarya): Mesane. İdrar kesesi, idrar torbası.

Sphincter (sfinkter): Büzücü. Dış tarafa akmakta olan idrarın durdurulmasını sağlayan, irademize bağlı olarak çalışan büzücü kas.

Sphincter vesicae (sfinkter vesika) : Üretra başlangıcını saran, istem dışı çalışan büzücü kas.

Urethra (üretra/ üretra): İdrar kanalı. İdrarın idrar torbasından alınarak vücut dışına atıldığı son kanal.

Urethra masculina (üretra maskulina): Erkek üretrası. İdrar kesesinden başlar ve penis başında dışa açılır. Boşaltma ve üreme organıdır.

Urethra feminina (üretra feminina): Kadın üretrası. İdrar kesesinden başlar vulvadan dışa açılır. Sadece boşaltma organıdır.

1.2. Üriner Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler

Nepropathy (nefropati): Böbrek hastalığı.

Renal insufficiency/ renal failure (renal insafisinsi/ renal feylür): Böbrek yetmezliği.

Acute renal failure (akut renal failur): Akut böbrek yetmezliği.

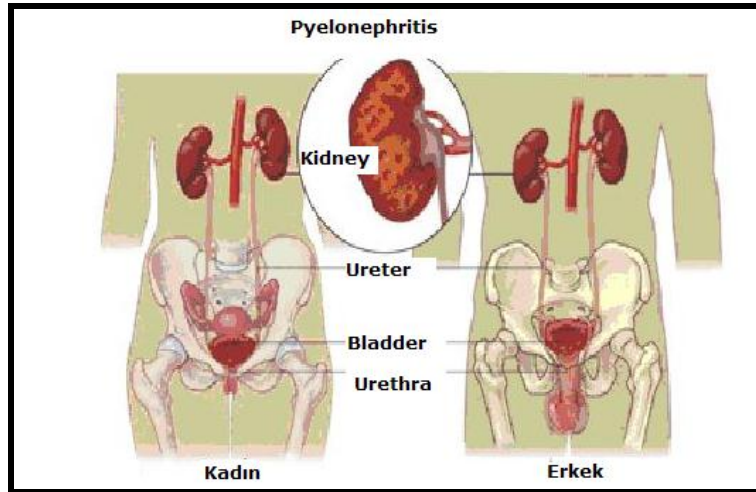
Acute tubulointerstitial nephritis (akut tubulointerstisyel nefrit): Çoğunlukla ilaçlara karşı aşırı duyarlılık durumunun neden olduğu bir akut böbrek yetmezliği sendromu.

Acute pyelonephritis (akut piyelonefrit): Akut böbrek iltihabı.

Chronic pyelonephritis (kronik piyelonefrit): Böbrekte atrofiye ve parankimanın nedbeleşmesiyle (iz, skar) birlikte kaliks deformitelerine yol açan böbrek iltihabı.

Glomerulonephritis (glomerulonefrit): Böbrek glomerüllerinin iltihabı.

Pyelonephritis (piyelonefrit): Bakteriye böbrek iltihabı.

Resim 1.2: Pyelonephritis (piyelonefrit)

Hydronephrosis (hidronefroz): Böbrek pelvisinin idrar birikmesinden dolayı genişlemesi. Böbrekte sıvı toplanması.

Resim 1.3: Hydronephrosis (hidronefroz)

Nephroptosis (nefroptoz): Böbrek sarkması.

Toxic nephropathy (toksik nefropati): Böbrekte ilaç, yenilen içilen, absorbe edilen veya solunan kimyasal ya da biyolojik bir madde tarafından oluşturulan morfolojik veya fonksiyonel değişiklik.

Anephrogenesis (anetrojenez): Doğuştan böbreğin olmaması.

Renal agenesis (renal agenezis): Böbreğin oluşmaması.

Renal ectopia (renal ektopi): Böbreğin normal yerinin dışında bir yerde olması.

Renal tuberculosis (renal tüberkülozis): Böbrek tüberkülozu.

Renal cell carcinoma (renal sel karsinoma): Böbrek kanseri.

Wilms' tumor (wilms tümörü): Böbrekte görülen kötü huylu embriyonel tümör.

Neuroblastoma (nöroblastoma): Adrenal medulla veya sempatik zincirin herhangi bir yerinden kaynaklanabilen kötü huylu tümör.

Hypernephroma (hipernefrom): Böbrek üstü korteksinden meydana gelen kötü huylu tümör.

Resim 1.4: Hypernephroma (hipernefrom)

Cystitis (sistit): İdrar kesesi (mesane) iltihabı.

Cystocele (sistosel): Mesane fitiği. Mesanenin, vagina ön duvarını da sürükleyerek dışarıya doğru bombelik göstermesi.

Cystolithiasism (sistolitiyaz): Mesanede taş veya taşların oluşması.

Cystorrhagia (sistoraji): Mesaneden gelen kanama.

Cystoureteritis (sistoureterit/ sistouretrit): Mesane ve üreterlerin bir arada iltihabı.

Prolapse of bladder (prolaps of blader): Mesanenin sarkması.

Ureteritis (üreterit): Üreter iltihabı.

Urethritis (üretrit): Üretranın iltihabı.

Epispadias (epispadyas): Üretra ön duvarının yokluğu sonucu üretranın, penisin ön yüzüne açılmasıyla belirgin doğuştan anamoli.

Hypospadias (hipospadyas): Erkeklerde üretranın penisin arka yüzüne açılışıyla, kadında da üretranın vaginaya açılışıyla belirgin doğuştan anamoli.

➤ Üriner Sisteme Özel Tanı Yöntemleri

Cystoscope (sistoskop): Mesane içini görerek muayenede kullanılan, ucu ışıklı, boru şeklinde özel alet.

Cystoscopy (sistoskopi): Sistoskop aracılığıyla mesane içini görerek muayene etme.

Cystography (sistografi): Mesanenin, radyo-opak madde ile doluşunu takiben röntgen ışınları aracılığı ile filminin alınması.

Urography (ürografi): Üriner sistemin herhangi bir bölümünün, radyo- opak madde ile doluşunu takiben X ışınları aracılığıyla filminin alınması.

Urethroscopy (üretroskopi): Üretranın endoskop muayenesi.

Direkt üriner sistem radyografisi: Üriner sistem hakkında bilgi sahibi olmak, böbrek hacmini değerlendirmek, böbrek taşlarını teşhis etmek ve komplikasyonları saptamak için yapılan grafi yöntemi.

Intravenöz pyelografi (Ürografi IVP): Üriner sistemin fonksiyonlarını incelemek için radyo-opak maddenin IV (intra venöz) yol ile verilmesi işlemi.

Pyelografi: Radyo-opak madde ile doluşunu takiben pelvis renalis ve ureterin x ışınları aracılığıyla filminin alınması.

Clearance tests (klirens test): Böbreklerin işlev yeteneğini belirlemek amacıyla, dolaşıma verilen bazı maddelerin belli bir süre içinde böbrekler aracılığı ile kandan uzaklaştırma hızının belirlenmesi esasına dayalı testler (üre klirensi vb.)

Kreatinin klirensi: GFR fonksiyonu (glomerüler filtrasyon hızı) hakkında bilgi verir.

Dilüzyon testi: Tubulusların idrar sulandırma yeteneğinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan test.

Üre klirensi: Bir dakikada üreden temizlenen plazma miktarı.

Konsantrasyon testi: Sıvı kısıtlaması yapılarak böbreğin idrar, konsantre etme yeteneğinin kontrol edilmesi.

1.3. Üriner Sistemde Ameliyatlara İlişkin Terimler

Nephopexy (nefropeksi): Böbreğin cerrahi yolla tespiti.

Nephrectomy (nefrektomi): Böbreğin ameliyatla alınması.

Nephrolithotomy (nefrolitotomi): Böbrekte bulunan taşların ameliyatla alınması.

Nephroureterectomy (nefroureterektomi): Böbrek ve ureterin alınması.

Nephrolysis (nefroliz): Renal adezyonların cerrahi yolla onarımı.

Nephrostomy (nefrostomi): Pelvis renalis ile vücut yüzeyi arasında ameliyatla geçit oluşturma.

Nephrotomy (nefrotomi): Böbreğin insizyonu. Böbreğin açılarak operasyon yapılması. Örneğin, taşların çıkarılması.

Pyelolithotomy (piyelolitotomi): Böbrek pelvisine kesi yaparak içerideki taşı çıkarma.

Pyeloplasty (piyeloplasti): Böbrek pelvisi plastik ameliyatı.

Pyelotomy (piyelotomi): Böbrek pelvisi insizyonu.

Renal transplantation (renal transplantasyon): Böbrek nakli, hasta böbreğin çıkarılarak yerine sağlıklı böbreğin nakledilmesi.

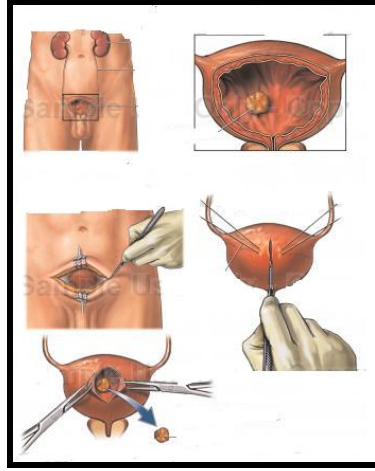
Cystectomy (sistektomi): Mesanenin (idrar kesesinin) ameliyatla çıkarılması.

Cystostomy (sistostomi): İdrarın drenajı için mesaneye fistül koyma.

Cystotomy (sistotomi): Kesi yaparak mesaneyi açma.

Cytorrhaphy (sistorafi): Yırtılan mesanenin dikilmesi.

Cystolithectomy (sistolitektomi): Mesaneyi (idrar kesesini) açarak taşı çıkarma ameliyatı.

Resim 1.5: Cystolithectomy (sistolitektomi)

Suprapubik kateterizasyon: Pubis kemeri üstünden bölgeden mesaneye bir kateter yerleştirilerek idrar kesesinin boşaltılmasının sağlanması.

Transurethral resection (transüretral rezeksiyon): Üretradan girilerek üriner sistemdeki patolojik oluşumu almak.

Ureteral resection (üreteral rezeksiyon): Üreterin lokal (belli bir bölümünün) olarak ameliyatla kesip çıkarılması.

Ureterectomy (üretrektomi): Üreterin kısmen veya tamamen alınması.

Ureterolithotomy (üreterolitotomi): Taşı almak için üreter ensizyonu.

Ureteropyelostomy (üreteropiyelostomi): Üreter ve renal pelvis arasında anastomoz (bağlantı oluşturma) yapmak.

1.4. Üriner Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler

Cystorrhagia (sistoraji): Mesaneden gelen kanama. Mesane kanaması.

Anuria (anuri/ anüri): İdrar yapamama.

Dysuria (disüri): Ağrılı idrar yapma.

Stranguria/strangury (stranguri/strangüri): Damla damla ve ağrılı idrar yapma.

Oliguria (oligüri): Seyrek idrar yapma. Günlük idrar miktarının azalması.

Polyuria (poliüri): Aşırı miktarda idrar çıkışı, idrar çokluğu.

Pneumaturia (pnömatüri/pnömatüria): İdrarda hava (gaz) bulunuşu.

Pollakiuria (pollakiüri): Sık idrar yapma.
Albuminuria (albüminüri): İdrarda albümin bulunması.
Glycosuria (glüközürü): İdrarda şeker bulunması.
Hematuria (hematüri): İdrarda kan bulunması.
Proteinuria (proteinüri): İdrarda protein bulunması.
Uremia (üremi): Kanda aşırı üre.
Pyuria (piyüri): İdrarda iltihap (cerahat) bulunması.

Incontinence of urine (inkontinans of ürin): İdrarı tutamama.

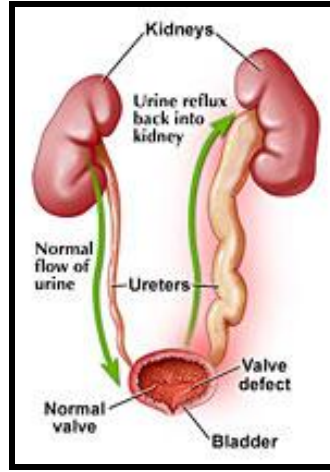
Nocturnal enuresis (nokturnal enuresis/ nokturnal enüresis): Uykuda idrar tutamama.

Nocturia (noktüri): Geceleri sık ve bol idrara çıkma.

Residual urine (rezidüel ürin): İdrarın tam akıtılamaması ve mesanede idrar kalması.

Urinary retention/ retention of urine (üriner retansiyon /retansiyon of ürin): İdrar retansiyonu. Herhangi bir nedenle idrar yapamama sonucu aşırı idrar toplanması.

Vesicoureteral reflux (vezikoureteral reflü): İdrarın idrar torbasından, boşaltım esnasında üreter ve böbreğe geri kaçması.

Resim 1.6: Vesicoureteral reflux (vezikoureteral reflü)

Ureteral stricture (üretal sitriktür): Taş, tümör, tbc. gibi bir nedenle üreter darlığı.

Üriner tenesmus: Rektum veya mesanenin iltihaplı durumlarında görülen ağrılı idrar yapma veya defekasyon duygusu.

Hemodialysis (hemodiyaliz): Böbreklerin görev yapamadığı durumlarda kandaki fazla su ve protein metabolizmasından kalan maddelerin arındırılması ve elektrolit dengesinin sağlanması.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda Üriner Sisteme ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sisteme ilişkin anatomik terimleri doğru telaffuz ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tıbbi terimlerin yazılışları ve telaffuzları arasındaki farklılıklara dikkat ediniz.➤ Tıbbi terimleri telaffuz edip öğrenene kadar tekrar ediniz.➤ Telaffuzlarınızı ses kayıt cihazlarından herhangi birini kullanarak kaydediniz. <ul style="list-style-type: none">➤ Kaydettiğiniz telaffuzlarınızı dinleyiniz.➤ En yakın sağlık kuruluşuna giderek üroloji servisinden taburcu olan bir hastaya ait epikriz veya sağlık kurulu raporu örneği alınız.➤ Rapor içinde geçen tıbbi terimleri telaffuz ediniz.➤ Tıbbi terimleri yazarken ayrıntılara dikkat ediniz.➤ Tek bir harften bile tıbbi terimin anlamının değiştiğini unutmayınız.➤ Üroloji servisinden taburcu olan bir hastaya ait aldığınız epikriz veya sağlık kurulu raporu örneğinde geçen tıbbi terimleri çalışma defterinize yazınız.➤ Bulduğunuz tıbbi terimlerin Türkçe karşılıklarını çalışma defterinize yazınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sisteme ilişkin anatomik terimleri doğru yazınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sistem hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru telaffuz ediniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sistem hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru yazınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sistemde ameliyatlara ilişkin terimlerini doğru telaffuz ediniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sistemde ameliyatlara ilişkin terimlerini doğru yazınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Üriner sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru yazınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

- İdrar borularını ifade eden tıbbi terim aşağıdakilerden hangisidir?
 - Üreter
 - Vesica urinaria
 - Urethra
 - Sphincter
 - Pelvis renalis
- Böbrek hastalıklarını ve tedavilerini konu alan, inceleyen tıp dalı aşağıdakilerden hangisidir?
 - Nephron
 - Systema urinarium
 - Nephrology
 - Urography
 - Urogenital systema
- Ürertra başlangıcını saran istem dışı çalışan büzücü kas anlamındaki tıbbi terim aşağıdakilerden hangisidir?
 - Urethra masculina
 - Sphincter vesicae
 - Urethra feminina
 - Vesica urinaria
 - Glomerulus
- Hydronephrosis teriminin telaffuzu aşağıdakilerden hangisidir?
 - Hiydronefrozis
 - Hydronefroz
 - Hidronefroz
 - Hydronefroziz
 - Hiydronefrosis
- Aşağıdaki tıbbi terimlerden hangisinin telaffuzu yanlıştır?
 - Nephroptosis (nefroptoz)
 - Nepropathy (nepropathi)
 - Toxic nephropathy (toksik nefropati)
 - Renal cell carcinoma (renal sel karsinoma)
 - Renal tuberculosis (renal tüberkülozis)

6. İdrar kesesi iltihabı anlamındaki sistit terimi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak yazılmıştır?
- A) Ciystit
 - B) Cystis
 - C) Systitis
 - D) Ciystitis
 - E) Cystitis
7. Sünnet derisi deliğinin, glans penisin dışarı çıkışını engelleyecek şekilde dar olması anlamındaki tıbbi terim aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Phimosis
 - B) Pelvis renalis
 - C) Epispadias
 - D) Vesicoureteral reflux
 - E) Ureteropyelostomy
8. Aşağıdakilerden hangisi renal transplantation tıbbi teriminin açıklamasıdır?
- A) Böbrekten küçük bir parça alınması
 - B) Böbrekte bulunan taşının alınması
 - C) Böbrek pelvisine tüp takılması
 - D) Böbreğin cerrahi yolla tespiti
 - E) Böbrek nakli
9. Uykuda idrar tutamama anlamındaki tıbbi terim aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Nocturia
 - B) Incontinence of urine
 - C) Nocturnal enuresis
 - D) Ureteral stricture
 - E) Üriner tenesmus
10. Üriner sistemin herhangi bir bölümünün, radyo-opak madde ile doluşunu takiben X ışınları aracılığıyla filminin alınması işleminin adı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Cystography (sistografi)
 - B) Cystoscope (sistoskop)
 - C) Urethroscopy (üretroskopi)
 - D) Urography (ürografi)
 - E) Cystoscopy (sistoskopi)

EŞLEŞTİRME SORULARI

Aşağıdaki tıbbi terimlerin Türkçe karşılıklarını ok işareti ile eşleştiriniz.

1. Anuria	Böbrek hastalığı
2. Cystectomy	İdrar boruları
3. Cystorrhagia	İdrar kanalı
4. Glycosuria	İdrar yapamama
5. Incontinence of urine	İdrarı tutamama
6. Nephropathy	İdrarda hava (gaz) bulunuşu
7. Organa urinaria	Mesanen gelen kanama
8. Pneumaturia	İdrarda şeker bulunması
9. Ureter	Mesanenin çıkarılması
10. Urethra	Üriner organlar

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Genital sisteme ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet, kitap, dergi vb. yayınlardan genital (üreme) sistem ve hastalıkları ile ilgili bilgiler toplayarak bunları rapor hâline getiriniz.
- Hamilelik ve doğum ile ilgili bilgiler toplayarak rapor hâline getirip bunları sınıfta arkadaşlarınız ile paylaşınız.

2. GENİTAL SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER

Genital sözcüğü, kelime olarak üreme organlarıyla ilgili anlamındadır. Üreme olayı ve üreme organları genital sistem olarak adlandırılır.

2.1. Genital Sisteme İlişkin Anatomik Terimler

Genital sisteme ilişkin terimler, kadın ve erkek genital sistemi olmak üzere iki başlık altında incelenir.

➤ Erkek Genital Organlarına İlişkin Anatomik Terimler

Organa genitalia masculina (organa genitalya maskulina): Erkek genital organları.

Penis (penis): Kamış. Erkeklerde idrar çıkarma ve çiftleşme organı.

Glans penis (glans penis): Penis başı.

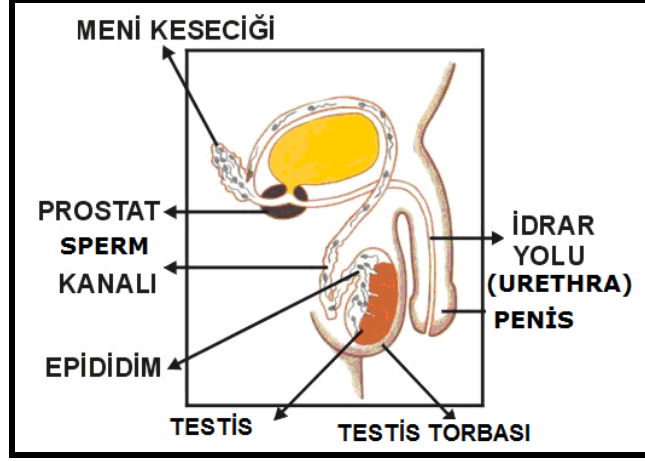
Prepuce of penis/ preputium penis (penis prepüsü/ prepüsyum penis): Sünnet derisi. Penis derisinin, glans penisi örten uç kısmı, penis derisi.

Testis/ testicle/ testiculus/ orchis/ didymus (testis/ testikül/ testikulus/ orşis/ didimus): Er bezi. Erkek döl hücrelerinin yapıldığı organ.

Scrotum (skrotum): Testisi içine alan torba. İçinde iki adet testisin yer aldığı, deri ve düz kas liflerinden oluşan ince duvarla çevrili torba.

Tunica albuginea (tunika albuginea): Testis dokusunu dıştan saran esnek olmayan zar.

Tubulus seminifer contortus (tubulus seminifer kontortus): Testis içindeki blmecikler içinde bulunan boru biçimindeki yapılar. Spermiumlar burada yapılır.

Resim 2.1: Erkek reme organları

Epididymis (epididimis/ epididim): Her iki testisin arka-üst bölümü üzerine yerleşik, testisin sperma borucuklarından gelen spermatozoonları (erkek cinsiyet hücreleri) ductus deferens'e ileten, spermiumlar için olgunlaşma ve dopolama yeri olan kıvrıntılı kanal. Er bezi st.

Ductus deferens (duktus deferens): Sperma kanalı. Epididimis ile üretra arasında uzanan boru. Spermiumları taşır.

Ductus ejaculatorius (duktus ejaklatoryus): Meni atıcı kanal. Duktus deferens ile aynı taraf seminal vezikülün boşaltıcı kanalının birleşmesinden oluşan ve meniye üretraya ileten kanal.

Seminal vesicle/ vesicula seminalis/ gl. vesiculosa (seminal vezikül/ vesikula seminalis/ glandula vesikulosa): Seminal bez. Meni keseciği. Mesanenin arka bölümüne tutunmuş, spermatozoon'ları depo görevinin yanı sıra meninin bileşime katılan bir sıvı da salgılayan iki kesecikten her biri.

Sperm/sperma/meni/semen (sperm/sperma/ meni/ semen): Er suyu. İçinde erkek cinsiyet hücreleri (spermatozoon'ları) ile genital bezlerin salgılarının karışımından oluşan ejakülasyon sırasında dışarı atılan sarımsı beyaz, koyu kıvamdaki sıvı.

Ejaculatio/ ejaculation (ejaklasyo/ ejakülasyon): Aniden dışarı atma, özellikle de meninin penisten hızla dışarı atılması.

Spermium (spermiyum): Sperm. Olgun erkek cinsiyet hücresi. Ovumu dölleyen yetiřkin erkek cinsiyet hücresi (tohum hücresi).

Prostate (prostat): Prostat bezi. İdrar kesesinin altında, kestane büyüklüğünde olan bez.

Inguinal canal (inguinal kanal): İçinden erkekte spermatik kordon, kadında ligamentum teres uteri'nin geçtiği, kasık bölgesine uzanan kanal.

➤ **Kadın Genital Organlarına İlişkin Anatomik Terimler**

Organa genitalia feminina (organa genitalya feminina): Kadın genital organları.

Ovarium/ oophoron / ovary (ovaryum/ ooforon / over): Yumurtalık.

Ovum/ oocyte/ ovocyte (ovum/ oosit/ ovosit): Dişi cinsiyet hücresi, yumurta.

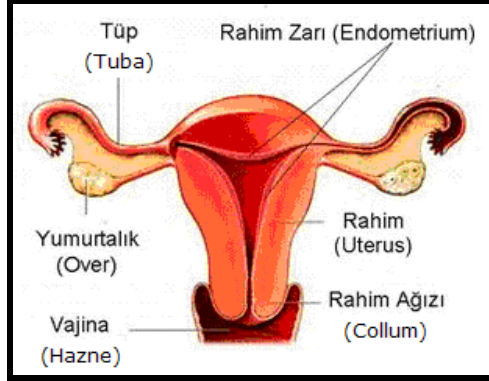
Cortex ovarii (korteks ovarii): Ovaryumun dış katmanı.

Uterine tube/ oviduct/ fallopian tube/salpinx (uterine tube / ovidukt/ fallop tüp/ salpinks- salpenks): Uterus ile ovaryum arasında uzanan boru, uterus borusu.

Folliculus (follikül- follikulus): Kese şeklinde çukurluk, kesecik.

Graafian follicle (graaf follikülü): Ovaryum'da cinsel olgunluk devresi boyunca her ay bir tane gelişen olgun follikül.

Corpus luteum (korpus luteum): Atılan graaf follikülünün yerine oluşan sarı renkte oluşum.

Resim 2.2: Kadın üreme organları

Uterus/ hystera/ metra (uterus/ histera/ metra): Döl yatağı, rahim.

Endometrium (endometriyum): Uterus mukozası. Uterus boşluğunu çevreleyen tabaka.

Myometrium (miyometriyum): Uterus'un (rahim) endometrium ile perimetrium arasında yer alan tabakası. Uterus'un kas tabakası.

Perimetrium (perimetriyum): Uterus'u dıştan örten tabaka. Uterus serozası.

Cervix uteri (serviks uteri): Serviks. Uterus'un gövde kısmı altında, vagina'ya açılan daralmış alt bölümü, rahim boynu.

Portio prevaginalis (porsiyo prevaginalis): Serviks uterinin vagina içine bakan uç kısmı.

Vagina/ colpos (vajina/ kolpos): Döl yolu, hazne, kadın çiftleşme organı.

Bartholin gland / glandula vestibulares majör (bartholin gland / glandula vestibularis majör): Bartholin bezi. Büyük vestibüler bez. Vagina girişinin her iki yanında, küçük dudakla vagina duvarı arasında yer alan ve uzunca bir kanalla vagina girişine açılan iki adet bez.

Hymen (himen): Kızlık zarı. Vajinanın açıldığı deliği kısmen kapatan zar.

Mons pubis (mons pubis): Büyük dudakların ön birleşme yerinin üst tarafında bulunan kabarcık kısım. Kadında simfiz pubis üzerindeki yağ dokusunun oluşturduğu kabarcık bölge, pubis tümseği.

Vulva / pudendum (vulva/ pudendum): Kadın dış cinsiyet organları. Kadında dıştan görülen genital organların hepsine verilen isim.

Labium (labiyum): Dudak ya da dudak şeklinde oluşum.

Labium majus pudendi/ (labiyum mayus pudendi): Büyük dudak. Vulva'yı her iki taraftan sınırlayan kabarcık deri kıvrımı.

Labium minus pudendi (labiyum minus pudendi): Küçük dudak. Vulva'nın her iki tarafında, büyük dudağın iç yan kısmında yer alan deri kıvrımı.

Clitoris (klitoris): Bızır. Küçük dudakların ön birleşme yerlerinde bulunan ereksiyon özelliğine sahip küçük oluşum.

Perineum (perineum): Apış arası, perine. Kadında büyük dudakların arka uçlarının birleşme yeri ile anüs, erkekte skrotum'un deriye tutunduğu kısım ile anüs arasında kalan bölge.

Breast/ mamma (breast/ mamma): Meme.

2.2. Genital Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler

Genital sisteme ilişkin tanısal terimleri de kadın ve erkek genital sistemi olmak üzere iki başlık altında incelenir.

➤ Erkek Genital Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler

Anorchia/ anorchism (anorşiya/ anorşizm): Testislerin yokluğu.

Balanitis (balanit): Penis başı iltihabı.

Cryptorchism (kriptorşizm): Testislerin skrotuma inmemesi, inmemiş testis.

Epididymitis (epididimit): Epididim iltihabı.

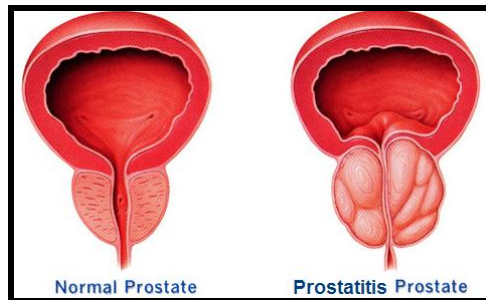
Hydrocele (hidrosel): Kese şeklindeki boşlukta sulu sıvı toplanışı ile oluşan şişlik.

Hematocele (hematosel): Herhangi bir boşluk ya da aralıkta kan birikmesi ile oluşan şişlik.

Infertility/ sterility (infertiliti/ sterilit): Kısırlık.

Orchitis (orşit): Testis iltihabı.

Prostatitis (prostatit): Prostat bezinin iltihabı.

Resim 2.3: Prostatitis (prostatit)

Paraphimosis (parafimoz): Sünnet derisinin dar ve gergin olması.
Phimosis (fimoiz/fimozis): Sünnet derisi deliğinin dar olması.
Polyorchism (poliorşizm): Testis sayısının ikiden fazla olması.
Prostatic hyperplasia (bening prostat hiperplazisi): İyi huylu prostat büyümesi.
Retractile testis (retraktıl testis): Testisin skrotuma inerken inguinal kanala geri döndüğü durum.

Seminoma (seminom): Bir testis tümörü.

Scrotal hematocele (skrotal hematosel): Genellikle travmaya bağlı olarak tunica vaginalis testisin iki yaprağı arasında kan toplanması ile oluşan şişlik.

Torsion of testis (torsiyon of testis): Testis torsiyonu. Testisin kendi kordonu çevresinde dönmesi.

Varicocele (varikosel): Skrotum'da spermatik kordon venlerinin genişlemesi, varisi.

➤ Kadın Genital Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler

Cervicitis (servisit): Serviks iltihabı.

Endocervicitis (endoservisit): Servikal kanalı döşeyen mukozanın iltihabı.

Endometriosis (endometriosis): Endometriumun uterus dışında başka bir lokalizasyonda bulunması.

Endometritis (endometrit): Endometriumun iltihabı. Rahim içi iltihabı.

Salpingitis (salpenjit): Tuba uterinaların (fallop tüplerinin) iltihabı.

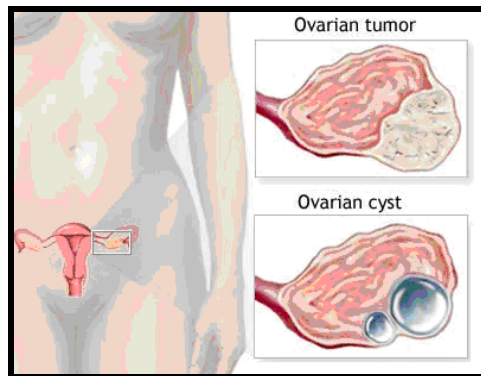
Vaginitis (vaginit): Vagina iltihabı.

Vulvitis (vulvit): Vulva iltihabı.

Pyosalpinx (piyosalpenks): Bir veya iki tuba uterinanın irinle dolması.

Hydrosalpinx (hidrosalpenks): Tuba uterinaların bir sıvı ile dolması.

Polycystic ovary (polikistik over): Tunica albuginea altına çok sayıda çatlamamış graf folikülleri gösteren yumurtalık.

Resim 2.4: Polycystic ovary (polikistik over)

Menopause (menapoz): Kadında mensturasyon fonksiyonlarının durduğu dönem. Adetten kesilme.

Prematüre menopause (prematüre menopoz): Zamanından önce, erken gelişen menopoz.

Iatrogenic menopause (iatrojenik menapoz): Hekimin tedavi ya da müdahalesine bağlı olarak gelişen menapoz.

Mole hydatiform (mol hidatiform): Üzüm gebeliği. Gebeliğin ilk 3 ayında kromozom anomalisine bağlı olarak gelişen, üzüm tanelerine benzer veziküllerin oluşması ile belirgin patolojik durum.

Myoma uteri (miyoma uteri): Rahim miyomu; uterus kasında gelişen miyom.

Bartholinitis (bartolinit): Bartholin bezinin iltihabı.

Bartholin's cyst (bartolin kisti): Bartolin bezi kanalının tıkanması sonucu oluşan kist.

Bartholin's abscess (bartolin absesi): Bartholin apsesi. Bartholin bezi veya bartholin kistinin enfekte oluşu neredeniyse bezde cerahat toplanması ile belirgin apse.

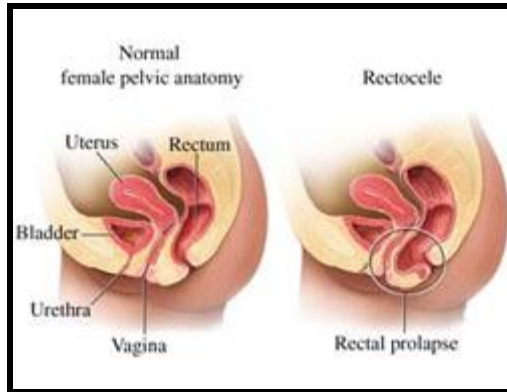
Resim 2.5: Bartholin's abscess (bartolin absesi)

Prolapsus uteria (prolapsus uteri): Uterus'un yerinden ayrılarak tümü ya da bir kısmı ile vajinadan dışarıya sarkması.

Retroflexion of uteri (retrofleksiyon of uteri): Rahmin arkaya doğru dönmesi.

Anteversion of uterus/ anteflexion corpus uteri (anteversiyon of uterus/ antefleksiyon korpus uteri): Rahmin öne doğru dönmesi.

Rectocele (rektosel): Rektum'un kadınlarda vajinaya doğru cep (keseleme) yapması.

Resim 2.6: Rectocele (rektosel)

➤ Kadın Genital Sistemine Özel Tanı Yöntemleri İle ilgili Terimler

Amnioscope (amnioskop): Servikal kanaldan sokularak amnion sıvısını görerek muayenede kullanılan ucu ışıklı araç.

Amnioscopy (amnioskopi): Amnioskop aracılığıyla servikal kanaldan girilerek amnion sıvısının muayenesi. Skopi aleti ile amnios sıvısının gözlenmesi.

Colposcope (kolposkop): Vagina ve servisk uteride yüzeysel hücreleri büyüterek gözle muayenesini sağlayan alet.

Colposcopy (kolposkopi): Vajen ve rahim boynunun kolposkop ile muayenesi.

Culdoskopye (kuldoskop): Kuldoskop aracılığı ile arka fornixten girilerek pelvis boşluğunda bulunan organların gözle muayene işlemi.

Culdocentesis (kuldosentez): Sıvı çekme amacı ile arka fornixten iğne ile Douglas boşluğuna girme.

Douglas puncture (Douglas ponksiyonu): Douglas boşluğuna girilip sıvı alınarak incelenmesi.

Hysteroscopy (histeroskopi): Rahimin endoskopik muayenesi.

Pap smear test/ papanicolaou test (pap smir testi/ papanicolaou testi): Spatül ile serviks üzerinden alınan yüzeysel hücre materyalinin, lam üzerine yayılıp boyandıktan sonra mikroskopik muayenesi.

2.3. Genital Sistemde Ameliyatlara İlişkin Terimler

Genital sisteme ilişkin ameliyat terimleri de kadın ve erkek genital sistemi olmak üzere iki başlık altında incelenir.

➤ Erkek Genital Sisteminde Ameliyatlara İlişkin Terimler

Circumcision (sirkumsizyon): Sünnet etmek.

Epididymectomy (edididimektomi): Epididimin alınması.

Orchectomy/orchiectomy/orchidectomy (orşektomi/orşiyektomi/orşidektomi): Testisin ameliyatla çıkarılması.

Orchioplasty (orşiyoplasti): Testisin plastik ameliyatı.

Prostatectomy (prostatektomi): Prostat bezinin ameliyatla çıkarılması.

Vasectomy (vazektomi): Sterilizasyon sağlamak amacıyla ductus deferenslerin kesilmesi.

Vasoligation (vazoligasyon): Vazektomi sonunda iki ucun anastomozu (ağız ağıza birleştirme).

➤ Kadın Genital Sisteminde Ameliyatlara İlişkin Terimler

Colpectomy (kolpektomi): Vajenin ameliyatla çıkarılması, alınması.

Colpoperineoplasty (kolpoperineoplasti): Rektosel onarımı. Vajina ve perine üzerinde yapılan estetik ameliyat (özellikle vajina ve perineyi içine alan yırtığın onarılması).

Colpoperineorrhaphy (kolpoperineorafiyi): Vajinada doğumlara bağlı gevşemenin ve perine yırtıklarının cerrahi olarak tamir edilmesi.

Colporrhaphy (kolporafiyi): Vajinanın yırtık kenarlarının dikilmesi.

Colpotomy (kolpotomyi): Vajinanın kesilmesi.

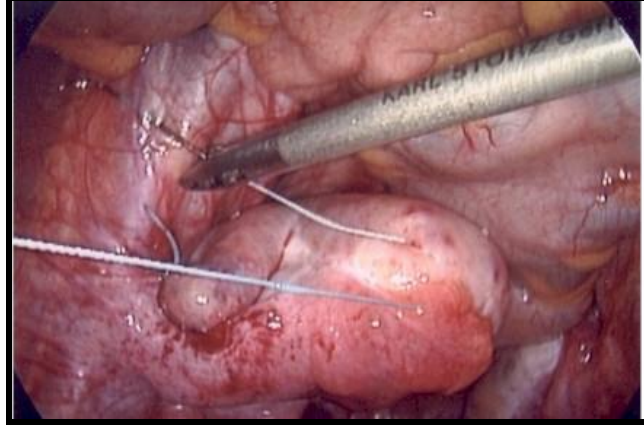
Hysterectomy (histerektomi): Uterusun ameliyatla çıkarılması, alınması.

Mastectomy (mastektomi): Memenin ameliyatla çıkarılması.

Myomectomy (miyomektomi): Rahimdeki miyomun alınması.

Oophorectomy (ooforektomi): Yumurtalığın alınması.

Oophoropexy (ooforoeksi): Yumurtalığın yerine tespiti, sabitlenmesi.

Resim 2.7: Oophoropexy (ooforoeksi)

Salpingectomy (salpinjektomi): Fallop borusunu çıkarma ameliyatı.

Salpingo oophorectomy (salpingo ooforektomi): Tüplerin ve yumurtalıkların alınması.

Vulvectomy (vulvektomi): Vulvanın ameliyatla alınması.

Tubaligation (tuballigasyon): Hamileliği önlemek için fallop tüplerin bağlanması.

Total abdominal histerektomi / bilateral salpingo ooferektomi (TAH / BSO): Uterus, tüpler ve overlerin çıkarılması.

2.4. Genital Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler

Genital sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimler, kadın ve erkek genital sistemi olmak üzere iki başlık altında incelenir.

➤ Erkek Genital Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler

Aspermia (aspermi): Sperma sıvısının olmaması.

Azospermia (azospermi): Menide sperm olmaması, sperm yokluğu.

Hemospermia (hematospermi): Spermanın kanlı olması. Semende kan bulunması.

Necrospermia (nekrospermi): Spermatozoidlerin ölmesi.

Oligospermia (oligospermi): Menide sperm (spermatozoon) sayısının az olması.

➤ **Kadın Genital Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler**

Menstruation (menstrüasyon): Dört haftada bir ergenlik çağına girmiş kız ve kadınlarda genital kanama. Adet görme, aybaşı, hayız, regl.

Amenorrhea (amenore): Adet kanamasının olmaması. Adetten kesilme.

Dysmenorrhea (dismenore): Adet kanamasının ağrılı olması.

Hypomenorrhea (hipomenore): Adet kanamasının az olması.

Hypermenorrhea/ menorrhagia (hipermenore/ menoraji): Adet kanamasının sık ve bol olması.

Oligomenorrhea (oligomenore): Seyrek adet görme.

Polymenorrhea (polimenore): Adet kanamasının anormal şekilde sık görülmesi.

Cryptomenorrhea (kriptomenore): Kızlık zarının kapalı oluşu veya vajinadaki tıkanıklık sonucu adet kanının dışarı akmaması.

Metrorrhagia (metroraji): Adet kanamalarının dışında kanama olması.

Atresia of vagina (atrezi of vajen): Vajenin doğuştan olmaması.

Atresia of vulva (atrezi of vulva): Vulvanın doğuştan olmaması.

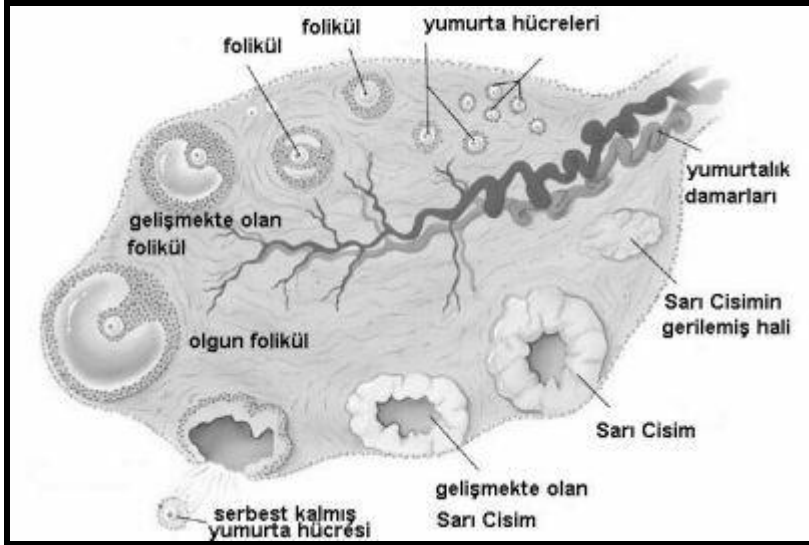
Vaginitis (vajinit): Vajen iltihabı.

Vulvitis (vulvit): Vulva iltihabı.

Pruritusvulvae (prutitusvulva): Vulvada şiddetli kaşıntı olması.

Strangury (strangüri): Mesane ve üretra spazmı dolayısıyla damla damla ağrılı idrar yapma.

Ovulation (ovülasyon): Yumurtlama. Yumurtalıkta yumurtacıkların oluşması.

Resim 2.8: Ovulation (ovülasyon)

Anovulation (anovülasyon): Yumurtlamanın olmaması.

➤ Doğumla İlgili Tıbbi Terimler

Gravida (gravida): Gebe, hamile.

Gestation (gestasyon): Döllenmeden başlayarak doğuma kadarki zaman aralığı.

Travay (travay): Doğum eylemi.

Dystocia (distosi): Zor doğum.

Cesarean section/ cesarean (sezaryen seksin/ sezaryen): Rahim eksizyonu ile bebek plasenta ve zarların alınması.

Amnion (amniyon): Embriyo ya da fetüsün içinde bulunduğu keseyi içten saran kese.

Oligohydramnios (oligohidramniyos): Amniyon sıvısının normalden az olması.

Abortion/ abortus (aborsım- abortus): Düşük. Gebeliğin 20. haftadan önce sonlanması.

Abortus imminens (abortus imminens): Düşük tehdidi.

Abortus incompetence (abortus inkompetens): Uterus yetersizliğinden dolayı meydana gelen düşük.

Missed abortion (missed aborsım): 20. gebelik haftasından önce ölen embriyo veya fetüsün rahim içinde iki ay veya daha fazla kalma hâli.

Spontaneous abortion (spontan abortus): Kendiliğinden oluşan düşük.

Incomplete abortion (inkompley abortus): Tamamlanmamış düşük.

Placenta (plasenta): Fetusu besleyen oluşum.

Placenta praevia (plasenta previa): Plasentanın serviks iç ağzı üzerine veya yakınına implante olması.

Abruptio placenta (abruptio placenta): Plasenta dekolmanı. Normal şekilde implante olmuş plasentanın uterustan erken ayrılması.

Retention of placenta (plasenta retansiyonu): Doğumdan sonra plasentanın bir bölümünün uterusta kalması.

Primipara (primipar): Yalnız bir çocuk doğurmuş kadın.

Multipara (multipar): İki ya da daha fazla doğum yapmış kadın.

Episiotomy (epizyotomi): Doğumda travmatik yırtılmayı önlemek amacıyla perineye uygulanan kesi.

Lochia (loşi): Doğumdan sonra uterustan gelen kanlı akıntı.

Puerperium (puerperium): Lohusalık.

Puerperal sepsis/ puerperal fever (puerperal sepsis/ puerperal fivir): Lohusalık humması.

Premature (prematüre): Normal zamanından önce doğan bebek.

Extrauterine pregnancy/ ectopic pregnancy (ekstrauterin pregnansi/ ektopik pregnansi): Ektopik gebelik, dış gebelik.

Erythroblastosis fetalis (eritroblastoz fetalis): Genellikle anneyle fetusun kan gruplarındaki uyumsuzluk nedeniyle anne kanında oluşan antikorların plasenta yoluyla fetusa geçmesi sonucu fetusta veya yenidoğanda ortaya çıkan hemolitik anemi.

Hyperemesis gravidarum (hiperemez gravidarum): Bazı gebelerde görülen şiddetli kusma hâli.

Preeclampsia (preeklampsi): 24. gebelik haftasından sonra genellikle primigravida'larda gelişebilen, kan basıncında yükselme, proteinüri ve yaygın ödemle belirgin gebelik toksikozu.

Eclampsia (eklampsi): Preeklampsiye ek olarak konvülsiyon veya koma gelişmesidir.

Contraception (kontrasepsiyon): Hamileliği kendi isteğiyle önleme.

Sterilization (sterilizasyon): Kısırlaştırma.

Tubal ligation (tubal ligasyon): Tüp ligasyonu. Gebeliği önleme amacı ile her iki fallop borusunun geçidi kapanacak şekilde bağlanması.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda genital sisteme ilişkin tıbbi terimleri doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler	
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sisteme ilişkin anatomik terimleri doğru telaffuz ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tıbbi terimlerin yazılışları ve telaffuzları arasındaki farklılıklara dikkat ediniz.➤ Tıbbi terimleri telaffuz edip öğrenene kadar tekrar ediniz.➤ Telaffuzlarınızı ses kayıt cihazlarından herhangi birini kullanarak kaydediniz. 	
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sisteme ilişkin anatomik terimleri doğru yazınız.		
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sistem hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru telaffuz ediniz.		
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sisten hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru yazınız.		<ul style="list-style-type: none">➤ Kaydettiğiniz telaffuzlarınızı dinleyiniz.➤ Telaffuzlarınızı doğru telaffuz edene kadar tekrar ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sistemde ameliyatlara ilişkin terimlerini doğru telaffuz ediniz.		<ul style="list-style-type: none">➤ En yakın sağlık kuruluşuna giderek kadın hastalıkları ve doğum servisinden taburcu olan bir hastaya ait epikriz veya sağlık kurulu raporu örneği alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sistemde ameliyatlara ilişkin terimlerini doğru yazınız.		<ul style="list-style-type: none">➤ Rapor içinde geçen tıbbi terimleri telaffuz ediniz.➤ Tıbbi terimleri yazarken ayrıntılara dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.		<ul style="list-style-type: none">➤ Tek bir harften bile tıbbi terimin anlamının değiştiğini unutmayınız.➤ Kadın hastalıkları ve doğum servisinden taburcu olan bir hastaya ait aldığınız epikriz veya sağlık kurulu raporu örneğinde geçen tıbbi terimleri çalışma defterinize not alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Genital sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru yazınız.		<ul style="list-style-type: none">➤ Rapor ya da epikrizdeki tıbbi terimlerin Türkçe karşılıklarını defterinize yazınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi er bezi, erkek döl hücrelerinin yapıldığı organı anlamındaki tıbbi terim değildir?
A) Testiculus
B) Testicle
C) Orchis
D) Didymus
E) Epididymis
2. Aşağıdakilerden hangisi olgun erkek cinsiyet hücresini ifade eden tıbbi terimdir?
A) Spermium (spermiyum)
B) Sperma (sperma)
C) Meni (meni)
D) Semen (semen)
E) Testis (testis)
3. Aşağıdakilerden hangisi kadın döl hücresinin üretildiği organı ifade eden tıbbi terimdir?
A) Ovum (ovum)
B) Oocyte (oosit)
C) Oophoron (oforon)
D) Ovocyte (ovosit)
E) Folliculus (folikül)
4. Uterus/ hystera/ metra (uterus/ hystera/ metra) tıbbi terimlerinin Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Kadın genital organları
B) Döl yatağı, rahim
C) Sarı cisim
D) Rahim iç katmanları
E) Rahim bezleri
5. Hymen tıbbi teriminin telaffuzu aşağıdakilerinden hangisinde doğru olarak verilmiştir?
A) Hymen
B) Heymin
C) Hymen
D) Himen
E) Hiymen

6. Epididimit teriminin yazılışı aşağıdakilerinden hangisinde doğru olarak verilmiştir?
A) Epididymitis
B) Epididimitis
C) Epididimiti
D) Epididymit
E) Epydidymitis
7. Aşağıdakilerden hangisi inmemiş testisi ifade eden tıbbi terimdir?
A) Anorchia / anorchism (anorşiya/ anorşizm)
B) Cryptorchism (kriptorşizm)
C) Retractable testis (retraktıl testis)
D) Torsion of testis (torsiyon of testis)
E) Polyorchism (poliorşizm)
8. Endometriumun uterus dışında başka bir lokalizasyonda bulunması anlamındaki tıbbi terimin telaffuzu aşağıdakilerden hangisidir?
A) Hidrosalpinkis
B) Servisit
C) Endoservisit
D) Endometrit
E) Endometriozis
9. Rahimin endoskopik muayenesi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Amnioscopy
B) Colposcopy
C) Hysteroscopy
D) Laparoscopy
E) Ultrasonography
10. Aşağıdakilerden hangisi gebe kadında görülen, dehidratasyon ve asidoz gelişmesine yol açacak derecede bulantı ve kusma anlamındaki tıbbi terimin telaffuzudur?
A) Ektopik pregnansi
B) Eritroblastosis fetalis
C) Hyperemesis gravidarum
D) Hiperemesis gravidarum
E) Erythroblastosis fetalis

EŞLEŞTİRME SORULARI

Aşağıdaki tıbbi terimlerin Türkçe karşılıklarını ok işareti ile eşleştiriniz.

1. Azospermia	Doğum eylemi
2. Cervitis	Kadın dış cinsiyet organları
3. Myoma uteri	Menide sperm olmaması
4. Paraphimosis	Serviks iltihabı
5. Ovarium	Rahmin arkaya doğru dönmesi
6. Prepuce of penis	Sünnet derisi
7. Retroflexion of uteri	Sünnet derisinin dar ve gergin olması
8. Salpingitis	Tuba uterinaların iltihabı
9. Travay	Uterus kasından gelişen miyom
10. Vulva	Yumurtalık

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimleri tam ve doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet, kitap, dergi vb. yayınlardan endokrin sistemle ilgili bilgiler toplayarak bir sunu oluşturunuz ve sınıfta arkadaşlarınız ile paylaşınız.
- Değişik kaynaklardan endokrin sistem ile ilgili resimler bularak daha önceki anatomi bilginizden yararlanarak bildiğiniz tıbbi terimleri resim üzerine yazarak öğretmeninize kontrol ettiriniz.

3. ENDOKRİN SİSTEME İLİŞKİN TIBBİ TERİMLER

Salgılarını, belli bir kanal sistemine ihtiyaç duymadan doğrudan kana veya lenfe veren glandların (bezlerin) bir araya gelmesi ile oluşan sisteme **endokrin sistem** denir. Endokrin bezlerin salgıladıkları doğrudan kana verilen kimyasal salgılara da "**hormon**" adı verilir.

3.1. Endokrin Sisteme İlişkin Anatomik Terimler

Glandulae endocrinae (glandula endokrina): Endokrin sistem

Pituitary gland/ hypophysis (pitüiter gland /hipofiz): Hipofiz bezi. Kafatası içinde beynin alt yüzünde, hipotalamusa bağlı iç salgı bezi.

Adenohypophysis (adenohipofiz): Hipofiz bezinin ön lobu.

Neurohypophysis (nörohipofiz): Hipofiz bezinin arka lobu.

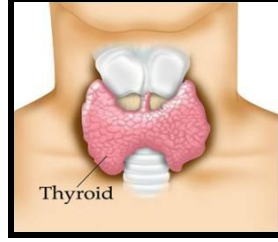
Corpus pineale /epiphysis cerebri (korpüs pineal- korpüs pinealis /epifiz serebri): Epifiz bezi. Beyinde arka tarafta küçük kabartı (çam kozalağı şeklinde) hâlinde bulunan bez.

Pinealocytus (pinealosit): Epifiz bezi hücreleri.

GII. Parathyroidea/parathyroid glands (glandula paratiroid/ paratiroid glands): Paratiroid bezleri. Tiroit bezinin arkasında bulunan paratiroid hormonu (parathormon)nu salgılayan dört küçük bezin tümü.

GI. Suprarenalis/suprarenal gland (gland suprarenalis/ suprarenal gland): Böbrek üstü bezi. Böbreğin üst ucu üzerinde yerleşmiş iç salgı bezi. Adrenal bez. Suprarenal bez.

Thyroid/ thyroid gland/ gl. thyroidea (tiroid/ tiroid gland/ gland tiroidea): Tiroid bezi.

Resim 3.1: Thyroid

Thymus bezi (timus bezi) thymus (timus): Timus bezi. İmmün sistemde görev alan, lenf dokusundan yapılmış iki loptan oluşan kanalsız bir bezdir. Timus, endokrin bir bez olmasının yanı sıra lenfoid sistemin santral organlarından biridir.

Pancreas (pankreas): Midenin arkasında, duodenum ile dalak arasında yer alan organ.

Langerhans' islands/ langerhans' islets (Langerhans izland/ langerhans izlet): Pankreastaki iç salgı işlevi ile ilgili küçük adacıklar.

Gonad (gonad): Cinsiyet bezi. Erkeklerde testis, kadınlarda ovaryumdur.

➤ Hipofiz Ön Lop Hormonları

ACTH- adrenocorticotropic hormone/ adrenocortical hormones (adrenokortikotropik hormon/adrenokortikal hormonlar): Böbreküstü bezi korteksi hormonlarının salgılanmasını uyarıcı hormon.

FSH- follicle-stimulating hormone (folikül stimüle edici hormon): Follikülleri uyarıcı hormon. Gonadlar (kadınlarda ovaryum, erkeklerde testisler) üzerine etki ederek ovum ve sperm hücrelerinin olgunlaşması ile birlikte gonadların, seks hormonlarının üretimini düzenler.

HGH- human growth hormone/GH- growth hormone (human growth hormone /growth hormone): Büyüme ve gelişme hormonudur.

LH- luteinizing hormone (luteojenik hormon): Luteinize edici hormon. Cinsiyet hormonlarının salgılanmasını sağlayan hormon.

Prolactin/ LTH- lactogenic hormone (prolaktin/ laktojenik hormon): Süt oluşumunu uyarıcı hormon.

TSH- thyrotropin/ thyroid- stimulating hormone (tirotropin/ tiroid stimulan hormon): Tiroidi uyarıcı hormon. Tiroid bezi salgısını uyarıcı hormon.

MSH- melanocyte- stimulating hormone (melanositleri stimüle eden hormon): Deride melanin sentezini uyarıcı hormon.

➤ Hipofiz Arka Lop Hormonları

ADH- Antidiuretic hormone/ vasopressin (antidiüretik hormon/vazopresin): İdrar oluşmasını azaltıcı, kan basıncını yükseltici ve peristaltizmi uyarıcı hormon.

Oxytocin (oksitosin): Sütün salgılanmasını uyarıcı ve doğumda uterus kasılmasını kuvvetlendiren hormon.

➤ **Epifiz Bezi Hormonları**

Serotonin (serotonin): Uyku düzenlenmesinde, vücut sıcaklığının ayarlanmasında ve damar kaslarının kasılmasında uyarıcı etki yapan hormon.

Melatonin (melatonin): Üreme siklusunun düzenlenmesinde rol alan hormon.

➤ **Tiroid Bezi Hormonları**

Calcitonin (kalsitonin): Tiroid bezi tarafından salgılanan, kemiklerde kalsiyum depolanmasını hızlandıran bir hormon.

Thyroxine (türoksin): Vücuttaki kimyasal etkinliklerin hızını kontrol eden tiroid hormonu.

Triiodothyronine (triiodotironin): Tiroid bezi tarafından salgılanan, vücuttaki kimyasal etkinliklerin hızını kontrol eden hormon.

Thyroid hormone (tiroid hormonu): Tiroid bezi tarafından salgılanan hormonlar.

➤ **Paratiroid Bezleri Hormonu**

PTH- parathyroid hormone/parathormone (paratiroid hormon/ parathormon): Paratiroid bezleri tarafından salgılanan, vücutta kalsiyum metabolizmasının düzenlenmesinde rol alan hormon.

➤ **Böbreküstü Bezi Hormonları**

Mineracorticoid (mineralokortikoid): Böbreküstü bezi korteksi tarafından salgılanan, böbrek tübüllerinden sodyum emilişini ve potasyum atılışını artırıcı bir grup steroidten herhangi biri. Özellikle aldosteron ve dezoksikortikosteron bu gruptadır.

Aldosterone (aldosteron): Böbreküstü bezlerinin kabuk katmanında üretilen, kanda sodyum ve potasyum dengesini düzenleyen bir steroid hormondur.

Glucocorticoids (glukokortikoidler): Böbreküstü bezi tarafından salgılanan daha çok protein, yağ ve karbonhidrat metabolizması üzerine etkili kortizon, kortikosteron ve hidrokortizon'u içine alan steroid grubudur.

➤ **Pankreasta Salgılanan Hormonlar**

İnsülin (insülin/ ensülin): Pankreasta langerhans adacıklarının beta hücreleri tarafından salgılanan, kanda şeker (glükoz) seviyesini düzenleyici, eksikliğinde şeker hastalığının olduğu hormon.

Glucagon (glükagon): Pankreasta langerhans adacıklarının alfa hücreleri tarafından salgılanan, karaciğer glikojeninin parçalanarak glükoza dönüşmesini uyarıcı, dolayısıyla kanda şeker düzeyini yükseltici bir hormon.

Somatostatin (somatostatin): Hipotalamustan ve pankreasta langerhans adacıklarının delta hücrelerinden salgılanan, hipofiz ön lobundan somatotropin (büyüme hormonu) salgılanışını önleyici hormon.

➤ **Testislerden Salgılanan Hormon**

Testosterone (testosteron): Erkek cinsiyet hormonu.

➤ **Overlerden Salgılanan Hormonlar**

Estrogen (östrojen): Ovaryumdan salgılanan östrojenik hormon.

Estrogenic hormones (östrojenik hormons): Kadına özgü cinsiyet özelliklerini geliştiren, menstruasyonu takiben uterus mukozasının yenilenmesini sağlayan hormonlar (östradial, östron, östriol).

Progesteron (progesteron): Kadın cinsiyet hormonlarından biri. Kadın vücudunun gelişmesi ve kadına özgü sekonder cinsiyet karakterlerinin oluşmasında östrojen ile birlikte rol oynayan, uterus mukozasını gebeliğe hazırlayan ve gebelik oluştuğunda devamını sağlayan hormon.

3.2. Endokrin Sistem Hastalıklarına İlişkin Tanısal Terimler

Acromegalia/ acromegaly (akromegali/ akromegali): Vücut gelişimi tamamlanmış kişide, hipofiz ön lobundan gelişim hormonunun aşırı salgılanması sonucu yüzün irileşmesi, el ve ayakların ileri derecede büyümesi ile belirgin durum.

Dwarfism (dwarfizm): Kollar, bacaklar ve gövdenin normalin çok altında kısalık gösterişi ile belirgin durum. Büyüme hormonunun az salgılanması nedeniyle doğuştan gelişememe. Cücelik, bodurluk.

Gigantism (jigantizm): Büyüme hormonunun aşırı salgılanmasıyla anormal büyüme. Devlik.

Resim 3.2: Gigantizm (jigantizm)

Cushing's syndrome (kuşing sendrom): Aşırı miktarda hidro-kortizon veya ilgili kortikosteroidlerin uzun zaman etkisinde kalma sonucunda gelişen klinik anomaliler grubu.

DI- diabetes insipidus (diyabetes insipidus): Hipofiz arka lobu hormonu olan antidiüretik hormon yetersizliğine bağlı gelişen bir hastalık. "Şekersiz şeker hastalığı" da denir.

DM- diabetes mellitus (diyabetes mellitüs): Şeker hastalığı.

- Hyperinsulinism (hiperinsülinizm):** Pankreas'tan aşırı insülin salgılanması.
- Goiter/ struma (guatr/ struma):** Tiroid bezinin büyümesi.
- Endemic goiter (endemik guatr):** Tiroid hormonu yapımının azalması nedeniyle klinik olarak hipotiroidizm görülmesiz tiroit bezinin büyümesi.
- Exophthalmic goiter (egzoftalmik guatr):** Tiroid bezinin büyümesi ile oluşan hastalık.
- Hashimoto's struma:** Haşimoto hastalığı.
- Thyroiditis (tiroidit):** Tiroid bezi iltihabı.
- Adrenogenital syndrome (adrenogenital sendrom):** Böbreküstü korteksinden aşırı androjenik hormon salgılanmasının sebep olduğu klinik tablo.
- Hyperadrenalism (hiperadrenalizm):** Böbreküstü bezinden aşırı hormon salgılanması.
- Hyperthyroidism (hipertiroidizm):** Tiroid hormonunun aşırı derecede salgılanması.
- Hypoparathyroidism (hipoparatiroidizm):** Paratiroid hormonunun yetersiz salgılanmasının neden olduğu patolojik durum.
- Hypothyroidism (hipotiroidizm):** Tiroid bezinin yetersiz salgı yapması.
- Thyroid neoplasm (tiroid neoplazma- neoplazm):** Tiroid bezi uru.
- Myxedema (miksödem):** Şiddetli hipotiroidizm belirtilerine deri altında sert ödemin eşlik ettiği ağır klinik tablo.

Resim 3.3: Myxedema (miksödem)

3.3. Endokrin Sistemde Ameliyatlara İlişkin Terimler

- Adrenalectomy (adrenalektomi):** Böbreküstü bezinin ameliyatla alınması.
- Hypophysectomy (hipofizektomi):** Hipofiz bezinin ameliyatla alınması.
- Parathyroidectomy (paratiroidektomi):** Paratiroid bezinin ameliyatla alınması.
- Thyroidectomy (tiroidektomi):** Tiroit bezinin ameliyatla alınması.

3.4. Endokrin Sistem Hastalıklarında Semptomlara İlişkin Terimler

Galactorrhea (galaktore): Gebelik ve emzirme durumu olmaksızın süt salgısının olmasıdır.

Gynecomastia (jinekomasti): Erkeklerde memelerin aşırı büyümesi.

Hirsutism (hirsutizm): Özellikle kadınlarda derideki kılların normalin üstünde çoğalması, aşırı kıllanma.

Hyperkinesia (hiperkinezi): Aşırı hareketlilik.

Hypoglycemia (hipoglisemi): Kandaki şeker oranının düşmesi.

Hypercholesterolemia (hiperkolesterolemi): Kanda aşırı kolesterol bulunması.

Hyperglycemia (hiperglisemi): Kandaki şeker miktarının aşırı artışı.

Hyperkalemia (hiperkalemi): Kanda potasyum miktarının aşırı artışı.

Hypernatremia (hipernatremi): Kanda sodyum miktarının aşırı artışı.

Hypertriglyceridemia (hipertrigliseridemi): Kanda trigliserid seviyesinin aşırı yükselişi.

Hyperuricuria/ hyperuricemia (hiperürüküri/ hiperürisemi): Kanda aşırı miktarda ürik asit veya urat bulunması. Ürikasit bulunması.

Tetany (tetani): Paratiroid bezlerinin az çalışması ve kalsiyum yetersizliğine bağlı olarak kaslarda gelişen spazm (kasılma).

Polydipsia (polidipsi): Aşırı su içme.

Polyphagia (polifaji): Aşırı yemek yeme, oburluk.

Virilism (virilizm): Kadında fiziksel ve mental erkek karakterlerin oluşması.

Vitiligo (vitiligo): Melanin eksikliğine bağlı dış derinin renk kaybına uğramasıyla oluşan beyaz plaklarla seyreden bir deri hastalığı.

Resim 3.4: Vitiligo (vitiligo)

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda endokrin sisteme ilişkin tıbbi terimleri doğru olarak telaffuz edip yazabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sisteme ilişkin anatomik terimleri doğru telaffuz ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tıbbi terimlerin yazılışları ve telaffuzları arasındaki farklılıklara dikkat ediniz.➤ Tıbbi terimleri telaffuz edip öğrenene kadar tekrar ediniz.➤ Telaffuzlarınızı ses kayıt cihazlarından herhangi birini kullanarak kaydediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sisteme ilişkin anatomik terimleri doğru yazınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sistem hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru telaffuz ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kaydettiğiniz telaffuzlarınızı dinleyiniz.➤ En yakın bir hastaneye giderek endokrin polikliniğinden veya dâhiliye servisinden taburcu olan bir hastaya ait epikriz veya sağlık kurulu raporu örneği alınız.➤ Rapor içinde geçen tıbbi terimleri telaffuz ediniz.➤ Tıbbi terimleri yazarken ayrıntılara dikkat ediniz.➤ Tek bir harften bile tıbbi terimin anlamının değiştiğini unutmayınız.➤ Endokrin polikliniğinden veya dâhiliye servisinden taburcu olan bir hastaya ait aldığınız epikriz veya sağlık kurulu raporu örneğinde geçen tıbbi terimleri çalışma defterinize yazınız.➤ Bulduğunuz tıbbi terimlerin Türkçe karşılıklarını yazınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sistem hastalıklarına ilişkin tanısal terimleri doğru yazınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sistemde ameliyatlara ilişkin terimlerini doğru telaffuz ediniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sistemde ameliyatlara ilişkin terimlerini doğru yazınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru telaffuz ediniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Endokrin sistem hastalıklarında semptomlara ilişkin terimleri doğru yazınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Kısıltması ACTH olup böbreküstü bezi korteksi hormonlarının salgılanmasını uyaran hormon aşağıdakilerden hangisidir?
A) Antidiuretic hormone
B) Adrenocorticotropic hormone
C) Aldosterone
D) Human growth hormone
E) Adrenocotropic hormone
2. Follicle-stimulating hormone'nun görevi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Büyüme hormonlarının salgılanmasını sağlar.
B) Tiroid bezi salgısını uyarılmasını sağlar.
C) Tek başına süt oluşumunu sağlar.
D) Progesteron ve testosteron hormonu salgılamasını sağlar.
E) Gonadlar üzerine etki ederek ovum ve sperm hücrelerinin olgunlaşması ve seks hormonlarının üretimini düzenler.
3. Aşağıdakilerden hangisi overlerden salgılanan hormondur?
A) Progesteron
B) Testosterone
C) Aldosterone
D) Calcitonin
E) Serotonin
4. Acromegalia (akromegali) tıbbi teriminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Üst ekstremitelerin normalden büyük olması
B) Alt ekstremitelerin kısa olması
C) Ekstremitelerin normalden küçük olması.
D) Ekstremitelerin normalden büyük olması
E) Üst ekstremitelerin kısa olması
5. Tiroid bezinin büyümesi anlamındaki tıbbi terim aşağıdakilerden hangisidir?
A) Hyperthyroidism
B) Goiter
C) Thyroiditis
D) Hypothyroidism
E) Thyroid neoplasm

6. Miksödem teriminin yazılışı aşağıdakilerinden hangisidir?
A) Mixedema
B) Miksedema
C) Myxedema
D) Myxodama
E) Mixedem
7. Aşağıdakilerden hangisi endokrin sisteme ilişkin ameliyat terimlerinden değildir?
A) Adrenalectomy (adrenalektomi)
B) Thyroidectomy (tiroidektomi)
C) Parathyroidectomy (paratiroidektomi)
D) Hysterectomy (histerektomi)
E) Hypophysectomy (hipofizektomi)
8. Büyüme hormonunun az salgılanması nedeniyle doğuştan gelişememe anlamındaki tıbbi teriminin telaffuzu aşağıdakilerden hangisidir?
A) Dvarfizm
B) Jigantizm
C) Jiantizm
D) Östrojen
E) Testikül
9. Hyperadrenalizm (hiperadrenalizm) tıbbi teriminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Gebelik ve emzirme durumu olmaksızın süt salgısının olması
B) Hipofizin alınması
C) Deri altında sert ödemin oluşması
D) Tiroid bezi uru
E) Böbreküstü bezinden aşırı hormon salgılanması
10. Erkeklerde memelerin aşırı büyümesi anlamındaki tıbbi terim aşağıdakilerden hangisidir?
A) Postural hypertension
B) Polydipsia (polidipsi)
C) Gynecomastia (jinekomasti)
D) Tetania (tetani)
E) Thyroidectomy (tiroidektomi)

EŞLEŞTİRME SORULARI

Aşağıdaki tıbbi terimlerin Türkçe karşılıklarını ok işareti ile eşleştiriniz.

1. Estrogen	Aşırı hareketlilik
2. Gonad	Aşırı susama
3. Gynecomastia	Cinsiyet bezi
4. Hyperkinesia	Melanin eksikliğine bağlı el ve ayak derisinde beyaz lekeler oluşması
5. Polydipsia	Erkeklerde memelerin aşırı büyümesi
6. Testosterone	Kadında fiziksel ve mental erkek karakterlerin oluşması
7. Thyroid neoplasms	Ovaryumdan salgılanan östrojenik hormon
8. Thyroiditis	Erkek cinsiyet hormonu
9. Virilism	Tiroid bezi iltihabı
10. Vitiligo	Tiroid bezi uru

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki tıbbi terimlerin karşılıklarına telaffuzlarını yazınız.

Nu.	Tıbbi Terim	Tellaffuzu
1	Nephron	
2	Vesica urinaria	
3	Chronic pyelonephritis	
4	Cystitis	
5	Uremia	
6	Cystoscopy	
7	Nocturia	
8	Nephrolithotomy	
9	Phimosis	
10	Cystography	
11	Abortion	
12	Clitoris	
13	Colporrhaphy	
14	Ejaculatio	
15	Epididymis	
16	Fallopian tube	
17	Oophoropexy	
18	Polyorchism	
19	Preeclampsia	
20	Varicocele	
21	Acromegalia	
22	Adrenalectomy	
23	Dwarfism	
24	Diabetes mellitus	
25	Galactorrhea	
26	Struma	
27	Hypothyroidism	
28	Pancreas	
29	Hypernatremia	
30	Thyroid	

Aşağıda Türkçe anlamı verilen tıbbi terimlerin yazılışlarını ve okunuşlarını karşılıklarına yazınız.

Nu.	Türkçesi	Tıbbi Terimin Yazılışı	Telaffuzu/ Okunuşu
1	Akut böbrek iltihabı		
2	Doğuştan böbreğin olmaması		
3	Mesane fitiği		
4	Mesanede taş veya taşların oluşması		
5	Mesaneyi açarak taşı çıkarma ameliyatı		
6	Ağrılı idrar yapma		
7	Böbrek glomerüllerinin iltihabı		
8	Böbreğin ameliyatla alınması		
9	Böbrek sarkması		
10	Böbrek		
11	Penis başı iltihabı		
12	Sünnet etmek		
13	Uterus boşluğunu çevreleyen tabaka		
14	Hamile, gebe		
15	Üzüm gebeliği		
16	Testisin ameliyatla çıkarılması		
17	Testis iltihabı		
18	Uterus'un vajinadan dışarıya sarkması		
19	Testisi içine alan torba		
20	Olgun erkek cinsiyet hücresi		
21	Hipofiz bezinin ön lobu		
22	Büyüme hormonunun aşırı salgılanmasıyla anormal büyüme		
23	Tiroid bezinin büyümesi		
24	Aşırı kıllanma		
25	Kandaki şeker oranının aşırı artışı		
26	Kandaki şeker oranının düşmesi		
27	Sütün salgılanmasını uyaran ve doğumda uterus kasılmasını kuvvetlendiren hormon		
28	Paratiroid bezinin ameliyatla alınması		
29	Aşırı yemek yeme, oburluk		
30	Paratiroid bezlerinin az çalışması ve kalsiyum yetersizliğine bağlı olarak kaslarda gelişen spazm		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ – 1'İN CEVAP ANAHTARI

Çoktan Seçmeli Cevap Anhtarı		
1		A
2		C
3		B
4		C
5		B
6		E
7		A
8		E
9		C
10		D
Eşleştirme Cevap Anahtarı		
1	Anuria	İdrar yapamama
2	Cystectomy	Mesanenin ameliyatla çıkarılması
3	Cystorrhagia	Mesanden gelen kanama
4	Glycosuria	İdrarda şeker bulunması
5	Incontinence of urine	İdrarı tutamama
6	Nepropathy	Böbrek hastalığı
7	Organa urinaria	Üriner organlar
8	Pneumaturia	İdrarda hava (gaz) bulunuşu
9	Ureter	İdrar boruları
10	Urethra	İdrar kanalı

ÖĞRENME FAALİYETİ – 2’NİN CEVAP ANAHTARI

Çoktan Seçmeli Cevap Anahtarı		
1		E
2		A
3		C
4		B
5		D
6		A
7		B
8		E
9		C
10		D
Eşleştirme Cevap Anahtarı		
1	Azospermia	Menide sperm olmaması
2	Cervitis	Serviks iltihabı
3	Myoma uteri	Uterus kasından gelişen miyom
4	Paraphimosis	Sünnet derisinin dar ve gergin olması
5	Ovarium	Yumurtalık
6	Prepuce of penis	Sünnet derisi
7	Retroflexion of uteri	Rahmin arkaya doğru dönmesi
8	Salpingitis	Tuba uterinaların iltihabı
9	Travay	Doğum eylemi
10	Vulva	Kadın dış cinsiyet organları

ÖĞRENME FAALİYETİ – 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Çoktan Seçmeli Cevap Anahtarı		
1		B
2		E
3		A
4		D
5		B
6		C
7		D
8		A
9		E
10		C
Eşleştirme Cevap Anahtarı		
1	Estrogen	Ovaryumdan salgılanan östrojenik hormon
2	Gonad	Cinsiyet bezi
3	Gynecomastia	Erkeklerde memelerin aşırı büyümesi
4	Hyperkinesia	Aşırı hareketlilik
5	Polydipsia	Aşırı su içme
6	Testosterone	Erkek cinsiyet hormonu
7	Thyroid neoplasms	Tiroid bezi uru
8	Thyroiditis	Tiroid bezi iltihabı
9	Virilism	Kadında fiziksel ve mental erkek karakterlerin oluşması
10	Vitiligo	Melanin eksikliğine bağlı el ve ayak derisinde beyaz lekeler oluşması

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

Tıbbi Terimlerin Telaffuzları	
1	Nefron
2	Vesika urinarya
3	Kronik piyelonefrit
4	Sistit
5	Üremi
6	Sistoskopi
7	Noktüri
8	Nefrolitotomi
9	Fimoz
10	Sistografi
11	Aborşın
12	Klitoris
13	Kolporafi
14	Ejakülasyo
15	Epididimis/ epididim
16	Fallop Tüp
17	Ooforopeksi
18	Poliorşizm
19	Preeklampsi
20	Varikosel
21	Akromegali
22	Adrenalektomi
23	Dvorfizm
24	Diyabetes mellitüs
25	Galaktore
26	Struma
27	Hipotiroidizm
28	Pankreas
29	Hipernatremi
30	Tiroid

Nu.	Tıbbi Terimin Yazılışı	Telaffuzu/ Okunuşu
1	Acute pyelonephritis	Akut piyelonefrit
2	Anephrogenesis	Anefrojenez
3	Cystocele	Sistosel
4	Cystolithiasism	Sistolitiyaz
5	Cystolithectomy	Sistolitektomi
6	Dysuria	Disüri
7	Glomerulonephritis	Glomerulonefrit
8	Nephrectomy	Nefrektomi
9	Nephroptosis	Nefroptoz
10	Nephros	Nefros
11	Balanitis	Balanit
12	Circumcision	Sirkumsizyon
13	Endometrium	Endometriyum
14	Gravida	Gravida
15	Mole hydatiform	Mol hidatiform
16	Orchectomy/ Orchidectomy/ Orchiectomy	Orşektomi/ Orşidektomi/ Orşiyektomi
17	Orchitis	Orşit
18	Prolapsus uteria	Prolapsus uteri
19	Scrotum	Skrotum
20	Spermium	Spermiyum
21	Adenohypophysis	Adenohipofiz
22	Gigantism	Jigantizm
23	Goiter/ struma	Guatr / struma
24	Hirsutism	Hirsutizm
25	Hyperglycemia	Hiperglisemi
26	Hypoglycemia	Hipoglisemi
27	Oxytocin	Oksitosin
28	Parathyroidectomy	Paratiroidektomi
29	Polyphagia	Polifaji
30	Tetany	Tetani

KAYNAKÇA

- ARTUKOĞLU Adil, Aslan KAPLAN, Ali YILMAZ, **Tıbbi Terminoloji**, 2. Baskı, Denge Matbaacılık, Ankara, 2004.
- HATİBOĞLU M. Tahir, **Anatomi**, Hatipoğlu Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2001.
- HATİBOĞLU M. Tahir, Sebahat EKİNCİ, **Tıbbi Terminoloji**, Hatipoğlu Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2002.
- KANDEMİR Veysel, **Anatomi**, Kum Baskı Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti, Ankara, 2003.
- KOCATÜRK Utkan, **Tıp Trimleri El Sözlüğü**, 4. Baskı, Ankara, 2006.
- YILDIRIM Mehmet, **Resimli İnsan Anatomisi**, Nobel Matbaacılık, İstanbul, 2002.
- <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~mtuncel/KADINGENITALORGANLARI.pdf>
23/02/2009 17:00
- http://tr.wikipedia.org/wiki/Bo%C5%9Falt%C4%B1m_sistemi 21/02/2009
14:33
- <http://www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/EHSM/1211/unite08.pdf> 21/02/2009 14:25
- http://tr.wikipedia.org/wiki/Langerhans_adac%C4%B1klar%C4%B1
21/02/2009 02:00
- <http://www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/EHSM/1211/unite04.pdf> 20/02/2009
20:36
- <http://www.biyolojiyitim.yyu.edu.tr/k/rebsrbsynm/index.htm> 20/02/2009 22:00
- <http://anatomi.uludag.edu.tr/bosaltim.htm> 21/02/2009 18:00 önerilen kaynak
- http://www.catalog.niddk.nih.gov/imagelibrary/NIDDKimages/Thumbnails/N0257_T.jpg 02/03/2009 03:05 Hydronephrosis
- <http://path.upmc.edu/cases/case35/images/gross1.jpg> 02/03/2009 03:10
Hypernephroma
- <http://www.mayoclinic.org/images/vesico-ureteral-reflux-275-bdy.jpg>
02/03/2009 Vesicoureteral reflux

-
- <http://www.bilkent.edu.tr/~bilheal/uremesagligi/ttuzer/t%20tuzer.jpg>
02/03/2009 03:35 erkek üreme organları
 - http://www.prostate.org.au/images/PCFA_img03.jpg 02/03/2009 03:45
Prostatitis
 - <http://www.lifespan.org/adam/graphics/images/en/17109.jpg>
02/03/2009 Polycystic ovary
 - <http://bms.brown.edu/pedisurg/images/ImageBank/Ovary/LaparoscopicOophoropexy.jpg> 02/03/2009 04:20 Oophoropexy
 - <http://meded.ucsd.edu/isp/1994/im-quiz/images/myxedema.jpg> 02/03/2009
05:00 Myxedema
 - <http://www.thyroidmanager.org/Chapter12/figures/figure2.jpg> 02/03/2009
05:05 Exophthalmia